

ประสิทธิผลรายการ The Connex Project ผ่านการจัดการเรียนการสอนรายวิชา RSU 111 สังคมธรรมาธิปไตย ของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

The Effectiveness of the Show, The Connex Project, as Teaching and Learning Approach
in RSU 111, Social Dharmacracy of College of Communication Arts, Rangsit University

ธิราภรณ์ กลิ่นสุคนธ์ วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

Thiraporn Glinsukon. College of Communication Arts, Rangsit University

Email : thiraporn.g@rsu.ac.th

Received: 5 November 2020 ; Revised: 25 November 2020 ; Accepted: 1 December 2020

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลรายการ The Connex Project ผ่านการจัดการเรียนการสอนรายวิชา RSU 111 สังคมธรรมาธิปไตย โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการดังกล่าว ในภาคฤดูร้อน/2563 จำนวน 307 คน โดยผลการวิจัย พบว่า

1. ข้อมูลทั่วไป พบว่า เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในรายวิชา RSU 111 กลุ่ม 34 และกลุ่ม 35 มากที่สุด โดยส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่สาขาภาพยนตร์ดิจิทัลมากที่สุด รองลงมา คือ สาขาสื่อสารการแสดง และสาขามัลติมีเดีย ตามลำดับ

2. การเปิดรับสื่อของนักศึกษารายวิชา RSU 111 สังคมธรรมาธิปไตยที่มีต่อรายการ The Connex Project พบว่า ส่วนใหญ่รู้จักรายการจากการสั่งงานของอาจารย์ผู้สอนมากที่สุด รองลงมา คือ จากเฟซบุ๊กของวิทยาลัย และจากการแนะนำของรุ่นพี่/เพื่อน มีการรับชมรายการที่ออกอากาศวันจันทร์ เวลา 19.00 น. รองลงมา คือ รายการพิเศษ สัมภาษณ์วิทยากรจาก Trawell Thailand และรายการ Nitade Life Live ออกอากาศวันพุธ เวลา 19.00 น. โดยเหตุผลที่รับชมรายการเพื่อทราบข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักศึกษาหรือสิ่งที่น่าสนใจ จำเป็นต้องรู้เกี่ยวกับการเรียนในมหาวิทยาลัยมากที่สุด รองลงมา คือ เป็นห้องเรียนออนไลน์ที่อาจารย์ผู้สอนให้เข้าร่วมเพื่อทำการเรียนรู้และทำกิจกรรม และเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านนิเทศศาสตร์ ส่วนความสนใจรูปแบบรายการ พบว่า สนใจการสัมภาษณ์อาจารย์ รุ่นพี่ และศิษย์เก่าวิทยาลัยนิเทศศาสตร์มากที่สุด รองลงมา คือ การแสดงผลงานของนักศึกษาในรายวิชา และการจัดประกวดแข่งขันตามลำดับ มีการนำประโยชน์ที่ได้จากการรับชม หรือร่วมรายการไปใช้ในเรื่องการเปิดโลกทัศน์

และมุมมองที่ดีทางการสื่อสาร/นิเทศศาสตร์ของตนเองมากที่สุด และเป็นประโยชน์ในการประกอบการเรียน ตามลำดับ

3. ประสิทธิภาพรายการ The Connex Project ผ่านการจัดการเรียนการสอนรายวิชา RSU 111 สังคมธรรมาธิปไตยของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรายการในภาพรวมอยู่ในระดับมากด้วยค่าเฉลี่ย 4.38 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า รายการด้านปัจจัยนำเข้ามีประสิทธิภาพมากที่สุดด้วยค่าเฉลี่ย 4.42 รองลงมา คือ ด้านผลผลิต ด้วยค่าเฉลี่ย 4.36 และด้านกระบวนการด้วยค่าเฉลี่ย 4.35 ดังรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

3.1) ด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า รายการเป็นช่องทางในการเผยแพร่ผลงานของอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยนิเทศศาสตร์มากที่สุด รองลงมา คือ สอดรับกับการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารในสังคมปัจจุบัน และมีการประชาสัมพันธ์รายการให้ได้ทราบล่วงหน้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Facebook/IG)

3.2) ด้านผลผลิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า เนื้อหารายการช่วยสร้างมุมมองที่ดีต่อการเรียนการสอนและวิชาชีพด้านนิเทศศาสตร์ และมีการเปลี่ยนความคิดและมุมมองของตนเองด้านการสื่อสาร ความเป็นสังคมธรรมาธิปไตย จิตอาสา และการทำงานด้านนิเทศศาสตร์มากขึ้น มากที่สุด รองลงมา คือ การใช้รายการเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีความน่าสนใจและเปิดโลกทัศน์ให้กับผู้เรียนได้ เนื้อหาที่มีสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ด้วยค่าเฉลี่ยเท่ากัน และรายการทำให้วิทยาลัยนิเทศศาสตร์เป็นที่รู้จักเพิ่มขึ้นในกลุ่มเป้าหมาย ตามลำดับ และ

3.3) ด้านกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ช่องทางการเผยแพร่รายการด้วยการถ่ายทอดสดผ่านเฟซบุ๊กของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ ทำให้สะดวกในการเข้าถึงและสามารถชมรายการย้อนหลังได้ และสถานที่ในการผลิตรายการ (สตูดิโอ) มีความเหมาะสมในการผลิตรายการนี้ ด้วยค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมา คือ วิทยากรที่ได้รับเชิญมาออกรายการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ รุ่นพี่ และศิษย์เก่า) เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ และแนวคิด (Concept) ของรายการมีความน่าสนใจและเกี่ยวข้องกับวิชาชีพด้านนิเทศศาสตร์โดยตรง ตามลำดับ

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ, รายการ, การจัดการเรียนการสอน, การถ่ายทอดสด

Abstract

The objective of the research is to study the effectiveness of the show, The Connex Project, as teaching and learning approach in RSU 111, Social Dharmacracy, applying online questionnaire as data collection tools with 307 students enrolling for the subject in summer/2020. The result showed that:

1. Regarding to general information, most of the students enrolled for RSU 111 section 34 and 35 and were from Department of Digital Film, while others were from Department of Performing Arts Communication and Department of Multimedia, respectively,

2. RSU 111-Social Dharmacracy students' The Connex Project exposure showed that most of them were aware of the show as the result of class assignment, The University's Facebook Page and their seniors and friends' recommendation while their views dedicated the most to the Monday show, aired at 19.00 hrs., special show interviewing the host from Trawell Thailand,

and Nitade Life Live aired on Wednesday, 19.00 hrs. The reasons of the show viewing were the most relating to updating news and information of the campus, after that, attending online class learning activities, and using as channel for exchanging experience concerning communication arts. According to their interest of the show's format, the students were the most interested in talk program interviewing College of Communication Arts' lecturers, seniors and alumni, following by the showcase of the student having attended this subject, and competition/contest event, respectively. However, the students agreed the most in the show's content opened up their world view, created their positive attitude toward communication and communication arts, and was helpful as the course material.

3. The effectiveness of the show ,The Connex Project, applying to teaching and learning activities in RSU 111, Social Dharmacracy, College of Communication Arts, Rangsit University, the result showed that the overview opinion of the students was high in level ($\mu=4.38$), however, when considering by each dimension of input-process-output (IPO) framework, the students agreed that input was the most effective factor ($\mu=4.42$), following by output ($\mu=4.36$), and process ($\mu=4.35$) as explained the following detail: 3.1) Input was high in level, showing that the highest was the show served as the channel of College of Communication Arts students and lectures' showcase, following by conforming to learning through communication technology in current society, and the program promoting in social media (Facebook/IG), respectively, 3.2) Output was high in level, showing that content created positive attitude toward learning and teaching activity as well as communication arts profession, changed their thought and point of view in communication, Social Dharmacracy, voluntary and works relating communication arts, performing the same average level; captivating and opening up learners' world view, and being helpful for their further use, with the common average level while the show could introduce College of Communication Arts more to the target, respectively, and 3.3) Process was high in level, showing that College of Communication Arts' Facebook live broadcast was a convenient channel for accessing and watching the rerun program while the studio was an appropriate place for the show production, at the same average level, following by the guests (experts, lectures, seniors and alumni) were knowledgeable and experienced while the show's concept was interesting and directly related to communication arts' professions, respectively.

Keywords : Effectiveness, Show, Teaching and Learning, Live Streaming

บทนำ

จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต้นกำเนิดจากประเทศจีน และมีการระบาดไปแล้วกว่า 81 ประเทศทั่วโลก โดยเมื่อวันที่ 30 ม.ค. 2563 องค์การอนามัยโลก หรือ WHO ได้ประกาศให้การระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 เป็น “ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ” (Public Health Emergency of International Concern) เชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่

2019 เป็นเชื้อที่มาจากสัตว์ (Zoonotic) รหัสพันธุกรรม ของเชื้อมีความคล้ายคลึง กับเชื้อไวรัสโคโรนาจากสัตว์ โดยเฉพาะเชื้อในค้างคาว (สำนักวิจัยแห่งชาติ, <https://www.nrct.go.th>, มีนาคม 2563) ซึ่งจากสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อการดำเนินชีวิตของประชากรโลก สำหรับประเทศไทยได้รับผลกระทบโดยตรงตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2563 ได้เกิดสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาด

ของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ประเทศไทยต้องปิดทำการสถานศึกษาทุกระดับชั้น ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน สถานที่ทำงาน และมีผลกระทบต่อการทำงานธุรกิจทุกประเภทด้วย เช่น สินค้าอุปโภคบริโภค ระบบขนส่ง การบริการ ฯลฯ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อการทำงานประจำวันของคนในสังคมทั้งหมด นอกจากนี้ประชาชนยังมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) หรือความปกติใหม่ กล่าวคือ เป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต และกำลังจะกลายเป็นวิถีพัฒนาการใหม่ของสังคมมนุษย์และระบบสังคมใหม่ของโลก ตลอดจนทำให้ประชาชนมีการเปลี่ยนวิธีการคิด วิธีการเรียนรู้ วิธีการสื่อสาร วิธีการประพฤติปฏิบัติตน ซึ่งทำให้ประชาชนมีการปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบันมากกว่าจะมีการใช้ชีวิตแบบเดิม คือ การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมและการใช้ชีวิตที่คาดว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ หน้ากากอนามัยและแอลกอฮอล์เจล เป็นอุปกรณ์ที่ช่วยในการป้องกันตัวเองและเป็นที่ต้องการมากขึ้น มีการเว้นระยะห่างทางสังคม ความเชื่อใจกันที่เคยแสดงออกมาผ่านสัมผัสทางร่างกายของประชาชนน้อยลง ผู้คนเริ่มหันมาให้ความสำคัญกับรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพปลอดภัย และมีความสะอาด ไม่ใช้ของร่วมกับผู้อื่น นิยมการออกกำลังกาย และดูแลสุขภาพของตนเองมากขึ้น ลดการพบปะผู้คนในสังคม เทคโนโลยีกลายเป็นความสำคัญหลักในการดำรงชีวิตประจำวัน ทั้งการ work from home, food delivery, shopping online รวมไปถึงการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ เป็นต้น (คณะกรรมการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2563)

จากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รัฐบาลไทยมีการออกประกาศและมีมาตรการเฝ้าระวังเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสดังกล่าว อาทิ การกำหนดให้มีระยะห่างทางสังคม การห้ามเข้าอาคารสถานที่ต่าง ๆ สถานศึกษาทุกระดับชั้นปิดดำเนินการ และห้ามใช้สถานที่เพื่อการจัดการเรียนการสอน การสอบ การฝึกอบรม หรือกิจกรรมใด ๆ ที่มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมนั้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งจากการออกประกาศและมาตรการเฝ้าระวังต่าง ๆ ส่งผลให้สถานศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอน การสอบ และการทำกิจกรรมทางการศึกษาให้สอดคล้องกับการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กล่าวคือ ผู้สอนทำเป็นที่จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน มีการนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีการใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้สำหรับการถ่ายทอดความรู้ผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจและง่ายต่อการเรียนรู้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์จึงเข้ามาเป็นแนวปฏิบัติใหม่ที่ทุกสถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการแทนการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบเดิม ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ก็สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการศึกษาซึ่งสรุปสาระสำคัญประการหนึ่ง คือ “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ส่วนการจัดศึกษาทั้งในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา”

การจัดการเรียนการสอนออนไลน์นอกจากจะทำให้ผู้สอนที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนตนเอง และหาวิธีการใหม่ในการสอนแล้ว สำหรับผู้เรียนการต้องเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ ด้วย ซึ่งการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ก็ทั้งข้อเสียและข้อดี (มูลนิธิยุวพัฒน์, 2563) กล่าวคือ ข้อเสียที่ปรากฏ คือ ผู้เรียนส่วนใหญ่เข้าไม่ถึงอุปกรณ์การเรียนออนไลน์ การสอนที่เป็นสื่อสารทางเดียวอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการเรียนรู้ ที่อยู่อาศัยของผู้เรียนอาจจะไม่ได้อยู่ในพื้นที่ที่มีเครือข่ายสัญญาณเข้าถึง ฯลฯ ในขณะที่มีข้อดี คือ การเรียนการสอนออนไลน์สามารถย้อนกลับไปได้หรือรับชมการฉายซ้ำได้ การเรียนการสอนที่บ้านช่วยลดการติดเชื้อและการแพร่ระบาดของเชื้อโรคด้วยหลักการเว้นระยะห่างทางสังคมเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ และมีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย ซึ่งช่วยเพิ่มความสะดวกและรวดเร็วในการติดต่อระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เป็นต้น จากแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์นี้ ทำให้มหาวิทยาลัยรังสิตซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์วิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มหาวิทยาลัยรังสิตได้มีการประกาศเรื่องแนวทางการจัดการเรียนการสอน โดยสรุปประเด็นที่สำคัญ คือ “ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดให้ทุกรายวิชาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในแนวทางต่าง ๆ ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดแก่นักศึกษาตามหลักสูตรทั้งในรายวิชาบรรยายและวิชาปฏิบัติการ การฝึกงานให้เลื่อนออกไปหากไม่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร ให้ผู้สอนเลือกวิธีการประเมินผลที่เหมาะสมตามบริบทและลักษณะของรายวิชา เปิดช่องทางการติดต่อสื่อสารของทุกรายวิชาให้นักศึกษาสามารถติดต่อผู้สอนได้ผ่านสื่อออนไลน์ โดยมหาวิทยาลัยเตรียมระบบบริหารจัดการเรียนการสอน (Learning Management System) ระบบสอนออนไลน์ และการวัดผลในรูปแบบออนไลน์ไว้ให้ผู้สอนได้ใช้งาน” ซึ่งจากประกาศดังกล่าวทำให้ทุกรายวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนภาคฤดูร้อน/2563 จัดการเรียนการสอนเป็นแบบออนไลน์ ส่งผลให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งเพิ่งเข้ามาศึกษาในระดับ อุดมศึกษาต้องมีการปรับตัวเองอย่างมากสำหรับการเรียนผ่านระบบออนไลน์

สำหรับวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต มีนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เข้ามาศึกษาต่อในภาคฤดูร้อน/2563 จำนวนทั้งสิ้น 364 คน นักศึกษาดังกล่าวมีการลงทะเบียนเรียนในกลุ่มวิชาหมวดศึกษาทั่วไป โดยวิชาสังคมธรรมาธิปไตย (RSU111) เป็นหนึ่งรายวิชาที่นักศึกษาวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ทุกคนต้องเรียนในภาคการศึกษาแรก โดยรายวิชานี้มีแนวทางการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมรายบุคคลและการจัดโครงงานของกลุ่มย่อย ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยเป็นหนึ่งในทีมผู้สอน พบปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนหลายประการด้วยกัน เช่น ผู้เรียนอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่สัญญาณอินเทอร์เน็ตต่ำ ผู้เรียนอยู่สภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ การลงมือปฏิบัติงานในลักษณะกลุ่มเป็นไปได้ค่อนข้างยาก ผู้เรียนไม่ได้ตั้งใจเรียนเหมือนการเข้าชั้นเรียนปกติ และสมาธิสั้น ฯลฯ ดังนั้นทางวิทยาลัยนิเทศศาสตร์จึงได้คิดนวัตกรรมที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้รายวิชาการของวิทยาลัย โดยได้คิดรายการผ่านสื่อสังคมออนไลน์ชื่อ “The Connex Project” กับการจัดการเรียนการสอนรายวิชา RSU111 สังคมธรรมาธิปไตย ซึ่งเป็นรายการออนไลน์ใช้การสตรีมมิ่ง (Streaming Content) ฝากเพจเฟสบุ๊กของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ และเป็นรายการแรกของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ที่มีการผลิตเพื่อใช้ในการประกอบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรภูมิ อ่อนน้อม (2563) ผู้รับผิดชอบรายการได้กล่าวถึงที่มาของรายการว่า “การหยุดชะงักของกิจกรรมด้านการเรียนการสอนส่งผลสะท้อนต่อการรับรู้ถึงประสบการณ์ร่วมกันระหว่างนักศึกษาใหม่ด้วยกันเอง ระหว่างคณาจารย์กับนักศึกษา หรือระหว่างรุ่นน้องและรุ่นพี่ โดยทั้งหมดนั้นเกิดปัญหาจากการสื่อสารที่ไม่อาจเผชิญหน้ากันได้ จึงก่อให้เกิดการริเริ่มโครงการ The Connex Project อันมีที่มาจากคำว่า

Connect คือ การติดต่อหรือในมิติของนิเทศศาสตร์ คือ การสื่อสารเชื่อมต่อกัน เปลี่ยน C ให้เป็น X เพื่อสะท้อนนัยยะแห่งประสบการณ์ (Experience) สะท้อนนัยแห่งการข้ามสื่อ (Cross) สะท้อนแลกเปลี่ยน (Exchange) และสะท้อนนัยยะแห่งทดลองสร้างสรรค์ (Experimental) และมีแนวคิดหลักคือ Creative Connecting on Crisis อันหมายถึง การติดต่อสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในสถานการณ์วิกฤต ดังนั้น รายการ The Connex Project จึงทำหน้าที่เป็นพื้นที่เชิงเสมือนบนโลกออนไลน์ ทำหน้าที่เป็นลานกิจกรรมของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ ที่ทำให้ผู้สอนกับผู้เรียนได้รู้จักกัน สามารถสนับสนุนการเรียนการสอนที่มีความแตกต่างไปจากเดิม เป็นช่องทางในการที่รุ่นพี่พบรุ่นน้อง แลกเปลี่ยนความรู้กัน เป็นพื้นที่แสดงผลงานของนักศึกษาใหม่ภายใต้การเรียนการสอนในช่วงภาคฤดูร้อนที่วิทยาลัยนิเทศศาสตร์รับผิดชอบ” โดยมีวัตถุประสงค์ของรายการ คือ เพื่อมอบประสบการณ์การเรียนรู้รูปแบบใหม่ในภาวะวิกฤติเพื่อบูรณาการเรียนการสอนวิชาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพื่อบูรณาการทักษะนิเทศศาสตร์ระหว่างสาขาวิชา และเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและเป็นการประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาชั้นปีอื่น ๆ คณาจารย์ และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังสนใจศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย สำหรับรูปแบบในการนำเสนอ คือ Streaming Content เน้นความไม่เป็นทางการ สดใหม่ ผู้ชมสามารถโต้ตอบได้ หรือมีปฏิริยาตอบโต้ได้ โดยมีเนื้อหาหรือรูปแบบรายการที่ค่อนข้างหลากหลาย เปิดพื้นที่ให้กับนักศึกษาได้นำเสนอคอนเทนต์ การแนะนำรุ่นพี่ การแข่งขันการประกวดต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้ถึงอัตลักษณ์ความเป็นนักนิเทศศาสตร์ ผ่านผลงานของรุ่นพี่ ศิษย์เก่า และการนำเสนอผลงานจากรายวิชาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1

นอกจากนี้ อนวัช เอียบกัก (2563) นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ปรึกษานายกสโมสรนักศึกษา วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ ในฐานะโปรดิวเซอร์ และโค-ครีเอทีฟของรายการ กล่าวถึงการทำงานในรายการนี้ว่า “ทำหน้าที่ดูแลการจัดทำคอนเทนต์ และเลือกแขกรับเชิญในแต่ละสัปดาห์ โดยให้ความหมายและอารมณ์ที่แตกต่างกันออกไปตามบุคลิกของแขกรับเชิญ แต่ยังคงแนวคิดหรือวัตถุประสงค์ของรายการไว้” โดยมองว่ารายการ The Connex Project เป็นการสร้างช่องทางใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นตามกระแสสังคมที่รูปแบบของการสื่อสารเปลี่ยนไป ประกอบกับช่วงการเกิดสถานการณ์โรคระบาด ทำให้นักศึกษาไม่สามารถเข้าเรียนในชั้นเรียนปกติได้ การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทุกคนได้ คือโจทย์สำคัญที่จะต้องทำให้การสื่อสารเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของสถาบันการศึกษาให้ได้ โดยการทำงานเบื้องหลังหรือที่การผลิตทั้งหมดเป็นหน้าที่ของบุคลากรและนักศึกษาสโมสรนักศึกษาวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ทั้งสิ้น โดยแนวคิดหลักของการผลิตรายการ The Connex Project คือ รายการที่เปิดมุมมองและสะท้อนงานด้านนิเทศศาสตร์ให้กับกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษา บุคลากร และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในช่วงสถานการณ์วิกฤต

หากมองในมิติด้านการสื่อสารการตลาดและการสร้างภาพลักษณ์แล้ว รายการ The Connex Project สามารถสร้างการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งสถาบันการศึกษาพยายามที่จะปรับตัว และรายการดังกล่าวยังทำหน้าที่เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่สะท้อนภาพลักษณ์ของการเรียนรู้ที่มีนวัตกรรมในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและนักศึกษา เนื้อหารายการที่สร้างอัตลักษณ์ของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ รวมไปถึงรูปแบบการสอนที่แปลกใหม่ สำหรับแนวทางของรายการในอนาคต นอกจากรายการ The Connex Project ที่นำเสนอในรูปแบบ Streaming Variety Content แล้ว รายการ The Connex Project สามารถที่จะนำเสนอเนื้อหาเชิงวิชาการ

เช่น การจัดสัมมนาแบบออนไลน์ ที่นอกจากจะเป็นการให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมผ่านระบบออนไลน์แล้ว ยังสามารถสร้างการรับรู้ในเชิงวิชาการให้แก่ผู้ติดตามบนแฟนเพจวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ (<https://www.facebook.com/commartstrangsitU>) ได้อีกทางหนึ่งด้วย (วรวิมล อ่อนน้อม, 2563)

จากที่กล่าวมาในข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยในฐานะของผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญในการใช้นวัตกรรมทางด้านการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นในการเรียนรู้ จึงได้สนใจทำการวิจัยเพื่อประเมินประสิทธิผลรายการ The Connex Project ผ่านการจัดการเรียนการสอนรายวิชา RSU 111 สังคมธรรมาธิปไตย โดยการวิจัยเพื่อการประเมินครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับนักศึกษาวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาดังกล่าวในภาคฤดูร้อน/2563 และจะทำผลของการศึกษาไปปรับปรุงพัฒนารายการ The Connex Project ให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานี้และรายวิชาอื่นๆ ของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาประสิทธิผลรายการ The Connex Project ผ่านการจัดการเรียนการสอนรายวิชา RSU 111 สังคมธรรมาธิปไตย ของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา RSU 111 สังคมธรรมาธิปไตย ในภาคฤดูร้อน/2563 จำนวน 364 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมกับประชากรทั้งหมด และใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การเปิดรับสื่อของนักศึกษาวิชา RSU 111 สังคมธรรมาธิปไตย ที่มีต่อรายการ The Connex Project ของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพรายการ The Connex Project ผ่านการจัดการเรียนการสอนรายวิชา RSU 111 สังคมธรรมาธิปไตย ของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ทำการทดสอบเครื่องมือในการวิจัย โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาเครื่องมือเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อดูความเที่ยงตรงของเนื้อหาในข้อคำถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach (1990) ผลการวิเคราะห์ พบว่าค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 และนำแบบสอบถามไปทำการเก็บรวบรวมกับประชากร โดยการนำแบบสอบถามส่งผ่านทางไลน์กลุ่มเรียนทั้งหมด ซึ่งใช้ระยะเวลาในการเก็บรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 24-31 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 ได้รับแบบสอบถามออนไลน์คืนทั้งสิ้น 307 ชุด คิดเป็นร้อยละ 84.25 และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป พบว่า เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในรายวิชา RSU 111 กลุ่ม 34 และกลุ่ม 35 มากที่สุด โดยส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่สาขามหาบัณฑิตศึกษามากที่สุด รองลงมา คือ สาขาสื่อสารการแสดง และสาขามัลติมีเดียตามลำดับ

การเปิดรับสื่อของนักศึกษาวิชา RSU 111 สังคมธรรมาธิปไตยที่มีต่อรายการ The Connex Project พบว่า ส่วนใหญ่รู้จักรายการจากการสั่งงานของอาจารย์ผู้สอนมากที่สุด รองลงมา คือ จากเฟสบุ๊กของวิทยาลัย และจากการแนะนำของรุ่นพี่/เพื่อน มีการรับชมรายการที่ออกอากาศวันจันทร์ เวลา 19.00 น. รองลงมา คือ รายการพิเศษสัมภาษณ์วิทยากรจาก Trawell Thailand และรายการ Nitade Life Live ออกอากาศวันพุธ เวลา 19.00 น. โดยเหตุผลที่รับชมรายการเพื่อทราบข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักศึกษาหรือสิ่งทีนักศึกษาจำเป็นต้องรู้เกี่ยวกับการเรียนในมหาวิทยาลัยมากที่สุด รองลงมา คือ เป็นห้องเรียนออนไลน์ที่อาจารย์ผู้สอนให้เข้าร่วมเพื่อทำการเรียนรู้และทำกิจกรรม และเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านนิเทศศาสตร์ ส่วนความสนใจรูปแบบรายการ พบว่า สนใจการสัมภาษณ์อาจารย์ รุ่นพี่ และศิษย์เก่าวิทยาลัยนิเทศศาสตร์มากที่สุด รองลงมา คือ การแสดงผลงานของนักศึกษาในรายวิชา และกิจกรรมการจัดประกวด/แข่งขัน ตามลำดับ มีการนำประโยชน์ที่ได้จากการรับชมหรือร่วมรายการไปใช้ในเรื่องการเปิดโลกทัศน์ และมุมมองที่ดีทางด้านการสื่อสาร/นิเทศศาสตร์ของตนเองมากที่สุด และเป็นประโยชน์ในการประกอบกรเรียน ตามลำดับ

ด้านประสิทธิผลรายการ The Connex Project ผ่านการจัดการเรียนการสอนรายวิชา RSU 111 สังคมธรรมาธิปไตย ของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของรายการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 4.38 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายการด้านปัจจัยนำเข้ามีประสิทธิผลมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 4.42 รองลงมา คือ ด้านผลผลิต ด้วยค่าเฉลี่ย 4.36 และด้านกระบวนการ ด้วยค่าเฉลี่ย 4.35 ดังรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

3.1 ด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า รายการเป็นช่องทางในการเผยแพร่ผลงานของอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยนิเทศศาสตร์มากที่สุด รองลงมา คือ สอดรับกับการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี-การสื่อสารในสังคมปัจจุบัน และมีการประชาสัมพันธ์รายการให้ได้ทราบล่วงหน้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Facebook/IG)

3.2 ด้านผลผลิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า เนื้อหารายการช่วยสร้างมุมมองที่ดีต่อการเรียนการสอนและวิชาชีพด้านนิเทศศาสตร์ และมีการเปลี่ยนความคิดและมุมมองของตนเองด้านการสื่อสาร ความเป็นสังคมธรรมาธิปไตย จิตอาสา และการทำงานด้านนิเทศศาสตร์มากขึ้น มากที่สุด รองลงมา คือ การใช้รายการเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีความน่าสนใจและเปิดโลกทัศน์ให้กับผู้เรียนได้ เนื้อหาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ด้วยค่าเฉลี่ยเท่ากัน และรายการทำให้วิทยาลัยนิเทศศาสตร์เป็นที่รู้จักเพิ่มขึ้นในกลุ่มเป้าหมาย ตามลำดับ

3.3 ด้านกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ช่องทางการเผยแพร่รายการด้วยการถ่ายทอดสดผ่านเฟสบุ๊กของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ ทำให้สะดวกในการเข้าถึงและสามารถชมรายการย้อนหลังได้ และสถานที่ในการผลิตรายการ (สตูดิโอ) มีความเหมาะสมในการผลิตรายการนี้ ด้วยค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมา คือ วิทยากรที่ได้รับเชิญมาออกรายการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ รุ่นพี่ และศิษย์เก่า) เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ และแนวคิด (Concept) ของรายการมีความน่าสนใจและเกี่ยวข้องกับวิชาชีพด้านนิเทศศาสตร์โดยตรง ตามลำดับ

อภิปรายผล

การเปิดรับสื่อของนักศึกษารายวิชา RSU 111 สังคมธรรมาธิปไตยที่มีต่อรายการ The Connex Project พบว่า ส่วนใหญ่รู้จักรายการจากการสั่งงานของอาจารย์ผู้สอนมากที่สุด รองลงมา คือ จากเฟซบุ๊กของวิทยาลัย และจากการแนะนำของรุ่นพี่/เพื่อน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการที่นักศึกษาเข้าชมรายการดังกล่าวเพราะมีความจำเป็นเนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับสื่อประชาสัมพันธ์ของวิมลพรรณ อาภาเวท (2553) ได้กล่าวว่า สื่อบุคคลเป็นสื่อสำหรับการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดที่จะช่วยให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดีเนื่องจากสื่อบุคคลสามารถพูดคุยแบบเป็นกันเอง ทำให้ทราบปฏิกิริยาตอบกลับจากผู้รับสารได้ทันที อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารระหว่างบุคคล อาทิ การประชุมกลุ่มย่อย การเรียนการสอน (ปติวิธดา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา, 2549) นอกจากนี้นักศึกษา ยังได้รับข้อมูลผ่านสื่อเฟซบุ๊ก เนื่องจากสื่อเฟซบุ๊กของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์เป็นสื่อหลักในการสื่อสารระหว่างวิทยาลัย นักศึกษา และนักเรียนอยู่แล้ว ทำให้เกิดการรับรู้เรื่องราวของรายการผ่านสื่อดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับที่พจน ใจชาญสุขกิจ (2553) กล่าวว่า ข้อมูลข่าวสารที่ต้องการประชาสัมพันธ์นั้น สารสำคัญของเนื้อหาที่นำเสนอผ่านอสังค์คมออนไลน์ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวขององค์กร (corporate movement and information) คือ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวขององค์กรในด้านต่าง ๆ หรือข้อมูลเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์และสร้างความมั่นใจ (communication for engagement) คือ การให้ข้อมูลเพื่อหวังสร้างความผูกพัน และความมั่นใจในระยะยาว เกี่ยวกับองค์กร สินค้า และบริการ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของเศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ (2553) ได้แบ่งประเภทของสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ได้จริงในงานประชาสัมพันธ์ว่า การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเฟซบุ๊กเป็นการประชาสัมพันธ์รูปแบบที่มักจะใช้หน้าเพจหรือแฟนเพจ ซึ่งเปรียบเสมือนหน้าตาขององค์กร อีกทั้งภายในเฟซบุ๊กยังสามารถที่จะบอกเล่าเรื่องราว กิจกรรม สินค้า หรือบริการขององค์กรและช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กรด้วย

เหตุผลที่รับชมรายการ The Connex Project ก็คือ เพื่อทราบข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักศึกษาหรือสิ่งที่นักศึกษาจำเป็นต้องรู้เกี่ยวกับการเรียนในมหาวิทยาลัยมากที่สุด รองลงมา คือ เป็นห้องเรียนออนไลน์ที่อาจารย์ผู้สอนให้เข้าร่วมเพื่อทำการเรียนรู้และทำกิจกรรม และเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านนิเทศศาสตร์ จะเห็นว่านักศึกษามีการรับชม เพราะรายการมีการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นต้องรู้และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนด้วย ซึ่งรายการกลายเป็นช่องทางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักศึกษาในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดการเปิดรับข่าวสารของ Samuel L. Becker (1972) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของมนุษย์ คือ บุคคลจะเปิดรับข่าวสารเพื่อทราบข้อมูลที่ตนเองสนใจ อยากรู้ หากมีข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตนเองก็จะให้ความเอาใจใส่อ่านหรือดูหรือฟังเป็นพิเศษ และสอดคล้องกับแนวคิดของ McCombs and Becker (1979) ได้กล่าวว่า โดยทั่วไปบุคคลแต่ละคนมีการเปิดรับข่าวสารหรือการเปิดรับสื่อเพื่อตอบสนองความต้องการ คือ เพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ ซึ่งบุคคลสามารถติดตามความเคลื่อนไหว และสังเกตเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัวจากการเปิดรับข่าวสาร ทำให้คนเป็นที่ทันเหตุการณ์ทันสมัย และเพื่อรับรู้และมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ความเป็นไปต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมรอบตัว นอกจากนี้จากข้อมูลทางสถิติการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทยในปี 2561 (วรภกร คำจับ, 2562) พบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่ที่คนไทยทุกช่วงวัยใช้ คือ สื่อสังคมออนไลน์ หรือ social media รองลงมาเป็นการรับส่งอีเมล พุดคุย และโทรศัพท์ออนไลน์ เมื่อพิจารณาเป็นช่วงอายุตามช่วงวัย พบว่า อายุช่วง 16-25 ปี เพราะเป็นช่วงวัยของนักเรียนนักศึกษาที่มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตและใช้สื่อสังคมออนไลน์สูงสุด เป็นวัยของการเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่านักเรียน

นักศึกษาต้องการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

สำหรับการประเมินประสิทธิภาพการด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า รายการ The Connex Project เป็นช่องทางในการเผยแพร่ผลงานของอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยนิเทศศาสตร์และสอดคล้องกับการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารในสังคมปัจจุบัน จะเห็นว่าสื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทเพิ่มมากขึ้นสำหรับการจัดการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเผยแพร่ผลงานต่าง ๆ ตามพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของสุธาวลัย ธรรมสังวาลย์ (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่องช่องทางการเรียนการสอนบนสื่อสังคมออนไลน์ของคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ผลการวิจัย พบว่า ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาหลักสูตร ณ เวลาและสถานที่ใดก็ได้ตามแต่ความสะดวก ซึ่งเป็นการจัดข้อจำกัดที่เกิดจากการเรียนในห้องเรียนแบบเดิม ผู้เรียนมีความกล้ามากกว่าเดิมในการมีส่วนร่วมกล้าตอบคำถามแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น ผู้เรียนสามารถส่งงานบนเว็บ ถือว่าได้รับโอกาสที่จะเผยแพร่ผลงานของตนเองออกสู่สาธารณะ และผู้เรียนมีโอกาสดูเห็นผลงานของผู้อื่นเช่นกัน ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนมีช่องทางแลกเปลี่ยนเรียนกับเพื่อนร่วมห้องมากขึ้น สามารถสอบถามพูดคุย และก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดี

ด้านผลผลิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า เนื้อหารายการ The Connex Project ช่วยสร้างมุมมองที่ดีต่อการเรียนการสอนและวิชาชีพด้านนิเทศศาสตร์ และการใช้รายการเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาทำให้การจัดการเรียนการสอนมีความน่าสนใจและเปิดโลกทัศน์ให้กับผู้เรียนได้ และรายการทำให้วิทยาลัยนิเทศศาสตร์เป็นที่รู้จักเพิ่มขึ้นในกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งจากผลการวิจัยทั้ง 3 ประเด็นสะท้อนความสำเร็จของการสร้างสรรค์รายการดังกล่าว เนื่องจากผลผลิตที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนและวิทยาลัยนิเทศศาสตร์นั้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์รายการ คือ เพื่อมอบประสบการณ์การเรียนรู้รูปแบบใหม่ในภาวะวิกฤติ เพื่อบูรณาการเรียนการสอนวิชาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพื่อบูรณาการทักษะด้านนิเทศศาสตร์ระหว่างสาขาวิชา และเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและเป็นการประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ (วรวิมล อ่อนน้อม, 2563) และยังสอดคล้องกับแนวทางของวิภคณัฐ นิมิตรพันธ์ และศิริจันทร์ พลกนิษฐ (2559) ที่กล่าวว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์ขององค์กร ซึ่งจำเป็นต้องใช้การสื่อสารทั้งกระบวนการสื่อสารเป็นหลักในการดำเนินการ โดยในแง่ของเนื้อหาที่ใช้ในการสื่อสาร ซึ่งข่าวสารและเนื้อหาที่น่าสนใจและมีผลต่อภาพลักษณ์ขององค์กรและการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นการกำหนดประเด็นต่าง ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์จะต้องมีความกระชับ เข้าใจง่าย ส่งเสริมการเป็นที่รู้จักและภาพลักษณ์องค์กร

ด้านกระบวนการโดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ช่องทางการเผยแพร่รายการด้วยการถ่ายทอดสดผ่านเฟซบุ๊กของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ ทำให้สะดวกในการเข้าถึงและสามารถชมรายการย้อนหลังได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการถ่ายทอดสดเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้เกิดการเข้าถึงของกลุ่มเป้าหมายได้ง่ายและสะดวก สามารถถามตอบแบบ real time ได้ อีกทั้งเป็นห้องเรียนออนไลน์ขนาดใหญ่ที่อาจารย์และนักศึกษสามารถทำการแลกเปลี่ยนรู้ได้เหมือนห้องเรียนปกติ ทั้งนี้สอดคล้องกับการวิเคราะห์ของ J2J Design and Development (2563) ที่กล่าวว่า สาเหตุที่เฟซบุ๊กไลฟ์เป็นช่องทางที่นำใช้งาน คือ เฟซบุ๊กเป็นแพลตฟอร์มที่มีผู้ใช้งานเยอะ มีโอกาสมากกว่าที่จะ เข้าถึงกลุ่มคนในวงกว้าง

สามารถถ่ายทอดสดได้ทั้งบนมือถือและบนคอมพิวเตอร์ บันทึกเก็บเพื่อรับชมภายหลังได้อีกทั้งไม่เสียค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบอีกว่า สถานที่ในการผลิตรายการมีความเหมาะสมและวิทยากรที่ได้รับเชิญมา ออกรายการเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “การสร้างทีมงานที่ดีเพื่อประสิทธิผลาพขององค์กร” (กรมประมง, 2554) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีบรรยากาศของสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อุปกรณ์ ขนาดห้อง และลักษณะห้องสามารถจัดให้มีระดับแสงสีเสียงได้เหมาะสมต่อการเรียนรู้ อีกทั้งสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการพัฒนานักบริหารระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ (นบส.ศธ.) รุ่นที่ 8 (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2561) พบว่า วิทยากรทั้งในส่วนของวิทยากรบรรยายประจำวิชา วิทยากรประจำหลักสูตร และวิทยากรประจำกลุ่มล้วนเป็นผู้ทรงความรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวอย่างของคนดี วิทยากรมีความเหมาะสมทั้งคุณวุฒิ วิทยวุฒิ ชื่อเสียง และประวัติการทำงาน ช่วยสร้างความศรัทธาให้กับผู้เข้ารับการพัฒนาได้อย่างดี และวิทยากรยังให้ความสำคัญกับผู้เข้ารับการพัฒนาด้านดีและเท่าเทียมกัน และผลการศึกษาวิจัยในประเด็นแนวคิด (Concept) ของรายการมีความน่าสนใจและเกี่ยวข้องกับวิชาชีพด้านนิเทศศาสตร์โดยตรง มีความสอดคล้องและเป็นไปตามการวางแผนคิดหลักสำหรับการสร้างสรรค์รายการ The Connex Project กล่าวคือ รายการที่เปิดมุมมองและสะท้อนงานด้านนิเทศศาสตร์ให้กับกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษา บุคลากร และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในช่วงสถานการณ์วิกฤต (อนวัช เอียบกัก, 2563).

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงาน

1. จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีเหตุผลในการรับชมรายการ The Connex Project คือ เพื่อเรียนรู้ผลงานของนักศึกษาวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ที่เผยแพร่ผ่านรายการและเป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์น้อยกว่าเหตุผลอื่น ๆ ดังนั้นผู้รับผิดชอบโครงการอาจมีการปรับเนื้อหารายการให้มีการนำเสนอผลงานของนักศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ และเพิ่มรายการสัมภาษณ์เพื่อให้เป็นช่องทางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักศึกษาทุกชั้นปี

2. จากผลการวิจัยด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า รายการมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน วิชา RSU 111 สังคมธรรมาธิปไตย ประกอบกับนักศึกษาสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ในประเด็นเกิดการเรียนรู้สร้างความเข้าใจและแบ่งปันประสบการณ์ร่วมกันด้านสังคมธรรมาธิปไตยและจิตอาสา การแบ่งปันและอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งเป็นผลการวิจัยอยู่ในระดับมากแต่น้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ ดังนั้น ผู้สอนรายวิชา RSU111 สังคมธรรมาธิปไตย จะต้องสร้างความเข้าใจผ่านกิจกรรมและการเรียนรู้ในรายวิชาเกี่ยวกับสังคมธรรมาธิปไตยให้มากขึ้น เนื่องจากนักศึกษาอาจมองไม่เห็นถึงความเชื่อมโยงของการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ผ่านรายการ The Connex Project เท่าที่ควร

3. จากผลการวิจัยด้านกระบวนการ พบว่า นักศึกษาเห็นว่าช่วงเวลาการจัดรายการ คือ ช่วงเวลา 19.00 น. เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมในการรับชมอยู่ในระดับมากแต่น้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ ดังนั้น หากปรับเวลาในการไลฟ์แต่ละครั้งเป็นช่วงเวลาตรงกับเวลาในการจัดการเรียนการสอนน่าจะเหมาะสมกว่า เนื่องจากนักศึกษาทุกคนสามารถเข้าร่วมชมไลฟ์พร้อมกันได้

4. จากผลการวิจัยด้านผลผลิต พบว่า เนื้อหาของรายการแต่ละครั้งมีความสอดคล้องกับความเป็นสังคมธรรมาธิปไตยและการสื่อสาร มีรูปแบบรายการที่มีความหลากหลาย ทำให้การจัดการเรียนการสอนวิชา RSU 111 ประสพผลสัมฤทธิ์น้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ ซึ่งประเด็นดังกล่าวสะท้อนการเข้าไม่ถึงของนักศึกษาเกี่ยวกับ

เนื้อหาความเป็นสังคมธรรมาธิปไตยและการเชื่อมโยงมายังรูปแบบรายการ ดังนั้น ผู้ที่รับผิดชอบโครงการ อาจจะต้องมีการปรับเนื้อหาและรูปแบบรายการให้สะท้อนเรื่องธรรมาธิปไตย จิตอาสา การแบ่งปันในสังคม ในขณะที่ผู้สอนก็ต้องสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมธรรมาธิปไตยควบคู่กันไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินประสิทธิผลรายการ The Connex Project ผ่านการจัดการเรียนการสอนวิชา RSU111 สังคมธรรมาธิปไตย ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจจะทำการศึกษาด้านเนื้อหาของรายการ เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน หรือการแสดงผลงานของนักศึกษาวิทยาลัยนิเทศศาสตร์
2. ควรทำการศึกษาวิจัยในประเด็นความต้องการด้านรูปแบบและการเผยแพร่ของรายการ ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนารูปแบบและการเผยแพร่ที่เหมาะสมเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่มกับผู้รับผิดชอบและผู้ผลิตรายการถึงกระบวนการสร้างสรรค์รายการ ทั้งนี้ผลการศึกษาก็ได้เป็นแนวทางสำหรับรายการประเภท Live Streaming ที่สามารถนำมาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนต่อไป
4. ควรทำการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบประสิทธิผลของรายการนี้กับรายการในลักษณะเดียวกันซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต หรือทำการเปรียบเทียบประสิทธิผลของรายการนี้กับการจัดรายการครั้งต่อไปหากมีขึ้น เพื่อพัฒนาการ การปรับปรุง และความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในลักษณะออนไลน์ของรายวิชาที่วิทยาลัยนิเทศศาสตร์เปิดสอนในอนาคต

บรรณานุกรม

- กรมประมง. (2554). รายงานการประเมินผลการสัมมนาโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “การสร้างทีมที่ดีเพื่อประสิทธิภาพขององค์กร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://www.fisheries.go.th/extrain/files/1301904732.pdf>, สืบค้นเมื่อ 17 กันยายน 2563.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- คณะกรรมการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2563). พฤติกรรมกับชีวิตวิถีใหม่ : New Normal. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.ttmed.psu.ac.th/blog.php?p=258>, สืบค้นเมื่อ 31 กรกฎาคม 2563.
- พจน์ ใจชาญสุขกิจ. (2553). นวัตกรรมการประชาสัมพันธ์กับประเด็นการสื่อสารขององค์กรระดับโลกท่ามกลาง SocialNetwork. (ออนไลน์). ค้นหาได้จาก http://www.drphot.com/images/journal/2553/coporate_communication/external/Article%20PRbook4.pdf, สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2563.
- วรฤทธิ อ่อนน้อม. (2563). รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา วิทยาลัยนิเทศศาสตร์. รายละเอียดรายการ The Connex Project. สัมภาษณ์, 15 กรกฎาคม 2563.
- วรภร ดำจับ. (2562). สื่อสังคมออนไลน์กับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้, ปีที่ 7(2). กรกฎาคม-ธันวาคม. 143-159 น.
- วิภาคนันท์ นิมิตพันธ์ และศิริจันทรา พลกนิษฐ. (2559). กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ภายใต้สื่อสังคมออนไลน์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย (ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์). ปีที่ 6(1). มกราคม-เมษายน. 21-31 น.
- วิมลพรรณ อาภาเวท. (2553). หลักการโฆษณาและประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- ปติวรดา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2549). การสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ. มูลนิธิยุวพัฒน์. การศึกษาในยุค Covid-19. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://www.yuvabadhanafoundation.org/th/ข่าวสาร/บทความทั่วไป/การศึกษา-covid-19/>. สืบค้นเมื่อ 26 เมษายน 2563.
- สุชาวัลย์ ธรรมสังวาล. (2556). ช่องทางการเรียนการสอนบนสื่อสังคมออนไลน์ของคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม. วารสารนิเทศสยามปริทัศน์. 12(13). 37-42 น.
- สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. (2561). โครงการพัฒนานักบริหารระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ (นบส.ศส.) รุ่นที่ 8. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักวิจัยแห่งชาติ. (2563). การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://www.nrct.go.th>, สืบค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2563.
- เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ. (2553). เครือข่ายสังคม. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://vcharkarn.com/varticle/40698/>, สืบค้นเมื่อ 23 กันยายน 2563.
- อนวัช เขียวบัก. (2563). ที่ปรึกษานายกสโมสรนักศึกษา วิทยาลัยนิเทศศาสตร์. การสร้างสรรค์รายการ The Connex Project. สัมภาษณ์, 20 กรกฎาคม 2563.
- Joseph L. Cronbach. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. (5th ed.). New York : Harper Collins.
- J2J Design and Development. (2563). Live Streaming แก้ปัญหาธุรกิจช่วงวิกฤติ Covid-19 ด้วยการถ่ายทอดสดออนไลน์. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://www.j2jdesign.com/blog/90>, สืบค้นเมื่อ 2

กันยายน 2563.

McCombs, M. E. & Becker, L. B. (1979). *Using Mass Communication Theory*. New York :
Prentice-Hall.

Samuel L. Becker. (1972). *Discovering Mass Communication*. Illinois : Scott Foresman and
Company Glenview.